

Raczkowski obraża
w muzeum

36

Częstochowa narzeka
na pielgrzymów

10

Chopin
z blokowiska

14

Katastrofa, która
ocaliła ludzkość

20

PRZE KROJ

NR 30 (3448) / 25 LIPCA 2011 / CENA 3,99 ZŁ
WWW.PRZEKROJ.PL w tym 8% VAT

Kobiety 5 na sprzedaż

15 milionów niewolnic

INDEKS
371424

Prêt-à-kick-ass.

o-shop.com | Autoryzowany Dealer Oakley | Warszawa
+48 668848386, shop@o-shop.com

[Kup książkę](#)

PRZEKROJ

Założył w roku 1945
w Krakowie redaktor
Marian Eile

„Przekrój” w sieci

OLAF SZEWCZYK

Gdy rydwan Achilla dzielnego
cwałem rączym Stasię ciągnął
pod murami Troi,
nie o jego śmierć kości
rzucali bogowie, wyroku Mojr
wypatrując.
Nie w jego łapy mocarne
mierzył z łuku Parys,
co z Hekabe łona,
nie przeszyla Staśka spojrzeniem
morderczym Helena.
Nie Staśka męstwo opiewały
pieśni i eposy
wędrownych ślepców,
co lirze mykeńskiej wtórując,
słowem wykuli pamięć
o bitwy tej czynach.

Albowiem consuetudinis vis
magna est, i zdarzyć się nie może,
by człek jaki dostrzegł wielkość
w zwykłym brontozaurze,
choćby męstwem przewyższał
najpierwszych mężów Hellady.
Któż spisze jego czyny,
któż chwałę należną mu odda?
Któż tren o nim zacznie
pokornymi słowy:
Arma virumque cano?
Któż usta twe zamknął,
Wergiliuszu, żeś Staśka
heroizm przemilczał?

Czy od świtu dziejów
aż po kres wieczności
żyć będzie Stasiek wśród
nas niczym duch z Erebu,
cień jeno rzucając na historii
karty? Wielki niedoce...

– Stasieeee! Zupa! – nagły zew
koleżanki małżonki oderwał Staś-
ka od pracy twórczej. Odłożył
pióro i poczępał do jadalni.
– I co? – warknęła groźnie. –
Skończyłeś wreszcie pisać CV?
– Prawie – rzekł pokornie, kładąc
uszy po sobie. – Jeszcze tylko
ostatnie zdanie...
– Masz problem, mówiłam: prze-
pisz gotowca z www.przekroj.pl.
Po obiedzie skończysz – i galo-
pem do kadri! Nie ty jeden chciał-
byś fuchę tragarza, nieudaczniku!
Do uczciwej roboty byś się wziął,
a nie głupoty wypisywał na

redakcja@przekroj.pl

DOCIEKLIWIE, ACZ NIEPRZESADNIE, NIE PISZEMY...

...że nieznanym dotąd
ani z zainteresowania
historią literatury, ani
z prolustracyjnych
przekonań Wojciech
Czuchnowski w zwałym
donosie (o zabawnym
tytule „Grzebanie
w życiorysach to
wasze metody”, „GW”
z 19 lipca) przykładnie
złustrował Jarosława
Marka Rymkiewicza,
wypominając mu, że
w 1964 roku podpisał
atakujący „List 34”, list
600 lojalnych wobec

władzy pisarzy. Bo,
po pierwsze, bardzo to
ładnie, ale Czuchnowski
najwyraźniej nie wie,
że ów list podpisał
wówczas także paru
aktualnie ulubionych
przez „Gazetę
Wyborczą” autorów/
autorek. A któż taki?
Nieważne. Bo to nie są
nasze metody.

...że młoda nadzieja
SLD Tomasz Kalita
odetchnął z ulgą, bo
będzie można jednak

nosić koszulki z Che
Guevarą, który jest
dla niego „kimś bardzo
ważnym”. Bo miło
nam, ale i mało nam.
Dość będzie, kiedy
każdy towarzysz założy
koszulinę z jakimś
komunistycznym zbrod-
niarzem. Kandydatów
do wyniesienia na SLD-
owskie biuśty na pewno
nie zabraknie.

...że tymczasem
Rymkiewicza skazano.
Bo głupich nie sieją.

...i że w ogóle
tośmy się zamknęli
w domu i chwilowo
przestali wychodzić.
Bo zobaczyliśmy filmik
o tym, jak to litościwy
prezes Kaczyński
otwiera pospólstwu
szklane drzwi.

...że na tym tłumaczenie
(się) kończymy. Bo, jak
wiadomo, u nas, na zielonej
wyspie, tłumaczenie nigdy
się nie kończy.

MARCIN SENDECKI

MAREK RACZKOWSKI

LAST MINUTE KRZYSZTOF PŁYTA

Jakie są skutki wyroku Trybunału
w sprawie billboardów? Partie pokażą
kandydatów wielkiego formatu.

TEMAT Z OKŁADKI

- 5 **15 milionów kobiet na świecie to niewolnice.** W Polsce ofiarami handlu ludźmi co roku pada 10 tysięcy osób. Są bite, gwałcone, mordowane. Nie opowiadamy bajek. Łukasz Wójcik, Agata Jankowska i Łukasz Działkiewicz dotarli do wstrząsających relacji

PRZED WSZYSTKIM

- 10 **Jasna Góra przyjmuje rocznie trzy miliony pielgrzymów.** Częstochowa nic z tego nie ma poza długami. Lokalni samorządowcy nawołują: już czas, żeby zacząć liczyć nie tylko pątników, ale i koszty. Tekst Małgorzaty Świąchowicz
- 14 **Choć nie ma jeszcze 20 lat, występował w nowojorskiej Carnegie Hall.** To wielkie osiągnięcie, ponieważ Maks jest autystyczny i nie widzi. A ponieważ urodził się w Polsce, jest również niewidzialny. Dla urzędników, instytucji, programów. – Pomóżmy mu – apeluje Michał Olszański
- 16 **Jeśli po 2 sierpnia zbankrutują Stany Zjednoczone,** a wkrótce potem rozpadnie się strefa euro, będzie to wina agencji ratingowych. Tak twierdzą politycy, którzy przecież zawsze chcą dobrze – pisze Łukasz Wójcik

ROZMOWA PRZEKROJU

- 18 Grzegorz Miecugow rozmawia z **prof. Andrzejem Zybortowiczem** o polskich oligarchach

CYWILIZACJA

- 20 **Dinozaury z książką, w operze, na jachcie?** Jaką cywilizację mogłyby stworzyć, gdyby katastrofa sprzed 65 milionów lat nie wybiła większości z nich, dając szansę ssakom – zastanawia się Anna Piotrowska
- 23 **Też pytanie!**
- 24 **Dość złudzeń.** Mimo ostrych mrozów ostatniej zimy i prognoz zwiastujących rychłe nadejście nowej „małej epoki lodowcowej”, robi się coraz bardziej gorąco. A to oznacza, że **zmierzamy prosto ku katastrofie** – twierdzi Olaf Szewczyk

NA POCZĄTEK

Wszyscy chcemy niewolników

AGATA JANKOWSKA
REPORTERKA
DZIAŁU PRZED
WSZYSTKIM

W prężnie demokratyzującym się świecie, wśród międzynarodowych sojuszy, praw, konwencji i paragrafów ukrywają się odarte z godności niewolnice. Chłostane metalowym prętem, piętnowane na ciele żarem z papierosa, gwałcone, zmuszane do nierządu, a za nieposłuszeństwo mordowane. O tym, że nigdy nie było ich tak wiele jak teraz i że nigdy nie były tak tanie, piszemy na stronie 5.

Kogo winić za ich los? Być może nieudolnie prawo? Choć przecież nigdy wcześniej nie stało ono tak twardo w obronie słabszych. Może kulturę odległych krajów? Ale przecież współczesne niewolnictwo zbiera żniwo także w zachodniej Europie i Ameryce.

Zbrodni niewolnictwa winien jest współczesny człowiek, bo w istotę człowieczeństwa wpisana jest chęć władzy nad innymi. Czujemy się lepsi, mogąc decydować o losie drugiej osoby, i chętnie wykorzystujemy poczucie własnej wyższości. Wielu nie zawaha się przed mobbingiem podwładnego, wielu nie ma rozterek, gdy okłada pięściami żonę lub dzieci. Byle tylko robiły, co im się każe. Ale tego nikt dziś nie nazwie niewolnictwem.

Są i tacy, którzy kupują sobie kobiety w własność i szczerze wierzą, że mogą zrobić z nią, co im się żywnie podoba. Nie zmieni tego żadna konwencja międzynarodowa, żadna technologia, żadna nowoczesność. Tacy już jesteśmy.

Rysunek na okładce:
Bartosz Kosowski

PRENUMERATA TYGODNIKA „PRZEKRÓJ”

PRZED WYDAWNICTWEM – należy dokonać przelewu na konto: Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o., ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa, **Alor Bank SA 80 2490 0005 0000 4600 1542 1792** i wysłać dowód wpłaty faksem: 22 525 99 88 lub e-mailem: prenumerata@przekroj.pl. Cena prenumeraty w 2011 r.: rocznej – **166,40 zł**, półrocznej – **83,20 zł**. Informacji udziela Dział Dystrybucji tel. 22 525 99 69 Prenumerata przez Ruch SA – RUCH SA prenumerata krajowa – 804 200 600, prenumerata zagraniczna – (+48) 22 532 88 16; 22 532 88 23, www.ruch.pol.pl

DOSTĘP NA STRONIE WWW I WERSJE NA IPADA

Cena abonamentu na iPad i w Internecie: tygodniowy – **3,69 zł**, kwartalny – **30,75 zł**; roczny (z rabatem 30 proc.) – **99 zł**. Do wykupienia na www.przekroj.pl oraz w App Store. Informacje: wsparcie@przekroj.pl

25 Korzystaj oszczędza

KULTURA

- 26 **Wyдай sobie książkę.** To łatwe i niedrogie. Jeśli nie wiesz po co, sprawdź w tekście Jacka Tomczuka, dlaczego robią to inni

- 29 **Crowe, Redford, Domingo i Lambert opowiedzą światu o Polsce w filmie, za który zapłaci MSZ.** Wojtek Kałużyński o nietypowej promocji z gladiatorem w roli głównej

- 30 **„Druhny” to dobra komedia.** Kristen Wiig, która gra w tym filmie jedną z głównych ról, opowiada Joannie Ozdobińskiej, co ją śmieszy

- 31 Stach Szablowski odkrywa w Brukseli **polską sztukę**

LEKTURA

- 32 Katarzyna Janowska rozmawia z **Bartkiem Konopką** o ojc

OTWÓRZ OCZY

- 36 **Raczkowski obraża w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie.** Zresztą nie tylko on. Małe piekielko skatologii, grubego seksu, niesmacznego żartu i wszelkiego rodzaju niepoprawności odwiedził Stach Szablowski

RECENZJE

- 40 **Film:** Kałużyński odkrywa Amerykę
41 **Książka:** Sendeki chwali Górę
42 **Muzyka:** Szubrycht zachwycą się Zakopower
43 **Gry:** Szewczyk odwiedza piekło umysłu Alicji
44 **Teatr:** Drewniak nie wie, co myśleć o Lifanowie

ZAWSZE W PRZEKROJU

- 45, 46, **Rozmaitości**
47, 50 z krzyżówką, Kronikami popkultury Orbitowskiego, Lewomyślnie Kurkiewicza, ładnymi rzeczami Salwy i kuchnią Gesslera
48 **Dziennik** Jerzego Pilcha
49 **Stopkiatka**
3, 25, 50 **Raczkowski**

ADRES REDAKCJI:

ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
Oddział w Warszawie:
ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 33, faks 22 525 99 88,
www.przekroj.pl
e-mail: redakcja@przekroj.pl
lub imie.nazwisko@przekroj.pl

REDAKTOR NACZELNY:

Artur Rumianek
ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO:
Donat Szyller

SEKRETARZ REDAKCJI:

Piotr Witek (szef), Marcin Kijowski
SEKRETARIAT:
Karolina Łajkowska, tel. 22 525 99 33

PRZED WSZYSTKIM: wydawca@przekroj.pl,

Mariusz Nowik (szef),
Łukasz Wójcik (zastępca szefa),
Agnieszka Fiedorowicz,
Anna Szulc, Małgorzata Świąchowicz,
Joanna Woźniczko-Czeczott;

stałe współpracuj:

Agata Jankowska, Marcelina Szumer
CYWILIZACJA DO ŚRODKA: nauka@przekroj.pl,
Olaf Szewczyk (szef), stałe współpracuj:

Piotr Stanisławski, Irena Cieślńska,
Piotr Kossobudzki

KONIEC Z KULTURĄ: kultura@przekroj.pl,

Jacek Wakar (szef),
Marcin Sendeki (zastępca szefa),
Tadeusz Nyczek, Karolina Pasternak,
Jacek Tomczuk; stałe współpracuj:

Kuba Dąbrowski, Łukasz Drewniak,
Sebastian Frąckiewicz, Mariusz Herma,
Anna Jastrzębska, Ola Salwa, Jacek Sieradzki,
Jarosław Szubrycht, Bartek Winiewicz

ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI:

rozrywka@przekroj.pl, Marcin Pieszczyk;
stałe współpracuj: Kaliber 45

PRACOWNIA GRAFICZNA:

Wojtek Piechoński (szef),
Beata Białogłowska-Piwko, Beata Danowska,
Anna Kondek, Karolina Kowalska,
Wojciech Brdej, Marcin Hernas,

Krzysztof Zakrzewski
FOTODZIENIA: foto@przekroj.pl,
Marcin Kapica, Michał Okta, Karolina Sekula

KOREKTA:

Dorota Dul, Tatiana Hardej, Alicja Listwan,
Monika Ples, Katarzyna Rycko

PROJEKT GRAFICZNY:

Kasper Skirgajło-Krajewski
ARCHIWUM: Dominika Bok

OBROBKA ZDJĘĆ, PRZYGOTOWANIE

DO DRUKU: Andrzej Tchórzewski, Paweł Wójcik

STRONA INTERNETOWA I IPAD:

Marcin Cichoński, Marcin Kijowski (szefowie)
REDAKTORZY: Monika Hrycko-Skowron,
Tomasz Róg, Maria Włodkowska

GRAFICY:

Katarzyna Bażela, Jakub Bieda,
Martyna Marzec

MULTIMEDIA:

Anna Bajorek, Mikołaj Tocki

PREZES WYDAWNICTWA:

Agata Kalinska

DYREKTOR WYDAWNICTWA:

Sławomir Mokrzycki

DYREKTOR DS. NOWYCH MEDIÓW:

Artur Rumianek

PROMOCJA I MARKETING:

promocja@przekroj.pl,
Jakub Maszkowski, Milena Ostólska

BIURO REKLAMY:

reklama@przekroj.pl,
Grzegorz Makowski, p.o. dyrektor biura
reklamy 695 414 905, Małgorzata Skorupa
601 432 821, Agnieszka Pawelec
601 550 348

DYREKTOR DYSTRYBUCJI:

Elżbieta Maciążek

DRUK:

RR Donnelley

Artykułów niezamówionych nie zwracamy.
Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian
i skrótów w nadesłanych artykułach i listach.

Niewolne

Bite, gwałcone, mordowane, wykorzystywane do najgorszych zajęć – na świecie w niewoli żyje 15 milionów kobiet. Tylko w Polsce co roku ofiarami handlu ludźmi pada ich siedem tysięcy. Nigdy dotąd niewolnice nie były tak źle traktowane. Ani tak tanie

ŁUKASZ WÓJCIK

Prostytutki na ulicach Pattayi, tajskiej stolicy handlu ludźmi

for: Kuba Dąbrowski

Agnieszka była dziewczyną Naeema, mechanika samochodowego z kartą stałego pobytu w Polsce. Naeem złożył dla niej w Pakistanie żonę i syna, ona dla niego przeszła na islam. Urodziło im się czworo dzieci. Siedem lat temu Agnieszka razem z nimi, bez Naeema, pojechała do Pakistanu, aby poznać rodzinę swego partnera. Przeżyła tam koszmar. Do jedzenia dostawała tylko resztki ze stołu. Gdy jej córka zachorowała, musiała na ulicy żebrać o pieniądze na leczenie, bo rodzina męża stwierdziła, że to nie ich sprawa. Przecież nie jest żoną ich syna. Po roku wróciła do Łodzi, zostawiając dzieci z pakistańskimi dziadkami.

Wtedy koszmar zaczął się na dobre. Naeem uwięził kobietę i zmuszał do prostytucji, szantażując, że jeśli ucieknie, już nigdy nie zobaczy dzieci. Na początku odbierał jej osiem tysięcy złotych miesięcznie. To jednak było za mało. Aby zmusić Agnieszkę do większej wydajności, bił ją i znęcał się psychicznie. W nagrodę za lepsze wyniki „sprzedaży” pozwalał telefonować do dzieci. Za każdy telefon kazał sobie płacić sto lub dwieście złotych.

Agnieszce w końcu udało się wyjechać do Pakistanu po dzieci. Ale tam rodzina Naeema zabrała jej paszport, więziła i traktowała jak niewolnicę, zmuszając do całonocnej pracy. Uciekła z maluchami i schroniła się w polskiej ambasadzie, a potem wróciła do kraju.

Nie wyciągnęła jednak z tego dramatu wniosków. W Łodzi skorzystała z propozycji skruszonego Naeema i zamieszkała z nim, w jego mieszkaniu przy alei Kościuszki. Pewnego dnia Pakistańczyk wszedł do pokoju kobiety i zadał jej dwa ciosy w brzuch. Agnieszka zmarła. Naeem spakował zwłoki do samochodu i porzucił w rowie w Dobroniu pod Pabianicami. Teraz grozi mu dożywocie.

Tuż obok nas

Ta szokująca historia to jeden z wielu dowodów, że niewolnictwo nie skończyło się w XIX wieku. Choć dziś ten termin funkcjonuje raczej jako metafora ciężkiej pracy. Bankierzy mówią, że są „dobrze opłacanymi niewolnikami”. Organizacje praw człowieka przekonują, że praca za dolara dziennie to „niewolnictwo”. Jednak wszystkie konwencje dotyczące zwalczania niewolnictwa nie pozostawiają wątpliwości – niewolnik to człowiek zmuszony do pracy oszustwem, przemocą lub groźbą przemocy. Jeśli tak, to prawdziwe niewolnictwo jest tuż obok nas.

Amerykański Departament Stanu w najnowszym raporcie o handlu ludźmi stwierdza, →